

Eerste resultaten van brede dialoog over ideologische opvoeding: Apostolisch Genootschap open over negatieve effecten uit eigen verleden

BAARN – Apostolisch Genootschap, een religieus-humanistische levensbeschouwing voor vrijzinnige zingeving (ca. 14.000 leden en sympathisanten), onderkent schaduwzijden van het eigen verleden en de impact van de ideologisch getoonzette opvoeding in de jaren '70 en '80. Zij scherpt haar beeld hierover aan naar aanleiding van gesprekken met inmiddels volwassen (ex-)leden over de negatieve effecten die zij hebben ervaren. Het genootschap zet de benodigde vervolgstappen om ondervonden leed van het opgroeien in een apostolische omgeving, te verzachten.

Het Apostolisch Genootschap kende lang een autoritaire, centralistische cultuur waarin de apostel (de geestelijk leidsman) centraal stond. Omstreeks 2000 werden de in de negentiger jaren gegroeide cultuurveranderingen geformaliseerd. Zo kwam er een einde aan de persoonsverheerlijking van de apostel en was er op alle fronten meer aandacht voor het individu. Intern werd daar veel over gecommuniceerd. Met ex-leden was hierover geen structurele dialoog.

De verschijning van het autobiografische 'Apostelkind' van ex-lid Renske Doorenspleet in april van dit jaar was voor het genootschap aanleiding om die dialoog alsnog actief te starten. Een oproep leverde ruim 120 reacties op van zowel leden als ex-leden. Tot nu toe zijn 64 van hen ingegaan op de uitnodiging voor een gesprek, grotendeels onder leiding van onafhankelijke derden.

Resultaten in het najaar verwacht

Komend najaar verwacht het Apostolisch Genootschap een duidelijk beeld te hebben van de uitkomsten van het reflectie-traject met de (oud)leden. Op basis van gevoerde gesprekken is een aantal inzichten nu al duidelijk: er was te weinig aandacht voor het individu, wat vooral jongeren belemmerde in hun ontwikkeling. Ook was er sprake van 'kritiekloze volgzzaamheid' die van de leden werd gevraagd. Tot slot was er te vaak een doofpot-oplossing voor menselijk leed; bij echtscheidingen of andere gezins- of maatschappelijke problemen. Dit was reden om in 2007 de geestelijke- en jeugdverzorging te professionaliseren met een duidelijk begrenzende gedragscode.

Een melding in 2018, over ondeskundige begeleiding bij een misbruikzaak binnen de familie in het verleden, was aanleiding voor een open discussie hierover en een oproep die overigens één reactie opleverde. Het was voor Apostolisch Genootschap wel aanleiding zich aan te sluiten bij het SMPR (meldpunt seksueel misbruik in de kerk) dat direct wordt ingeschakeld bij hulpvragen hierover. Inmiddels is ook een klachtenprocedure vastgesteld.

Openheid

Het Apostolisch Genootschap is volledig transparant over de dialoog met leden en ex-leden, over de impact van hun apostolische verleden, over eventuele (vervolg)onderzoeken hierover en over de genomen stappen om herhaling te voorkomen. Met respect voor de privacy van de deelnemers worden de uitkomsten van de dialoogsessies voor het eind van de zomer gedeeld (op de website en later dit jaar in het ledenmagazine 'De Stroom') om ook deze kant van het verleden recht te doen.